

40
ԲԱՐԱ

Հանրային

40
ԲԱՐԱ

Նշանակի՝ բարձրագույն... 60 րոշ.
Խորանդակի իջնի... 60
Շ. Բ. Բարձրագույն իջնի... 60

Սահմանի Իմպրեսա
ՀԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍՅԱՆ
Մ-Ֆ-պատ 45 Երևան-117
Շիքի Բեադըտյանի ճանտեղծություն
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Chichli, Grand'Rue de
Kiathané N° 117

مستندة كغداه جاده سند واقع ۱۱۷
نومردی محله

مستندة كغداه جاده سند واقع ۱۱۷
نومردی محله

ԱՂԳԱՅԻՆ

ՃԵՂՈՎ

Աղիգիմ Սիրուն էֆենդի,
Պու տեֆաքի մեքթուպուսուզ-
տա պագըլարն պիգիմ իշխն հէր
նիւսթէսինտէ քէնտի սեֆալէթին
տէն վէ միլլէթնէ պագը հալլէթի
միգտէն պահս իտէրէք, միլլէթի-
միգիտէն նամուսունա տօգուսուպ տա
վէ թարիխլէր իշխն ֆէնա շահա-
տէ լէր պրագ մագ տա վէ նիւս-
թէն չօգլարը խախիպ ու թագ-
պիս իլլէթնէ տիր... նէ՝ իս-
թէր պոս առամ պիգտէն. Ալլա-
տան պալլարա պիր պէլաւոր տրը
պու եզլու լագըրտըրար իթմէք-
տէ տիր տիւրէքէք իթմէքէք ի-
լէտիքլէրին պէնան իթմէքտէսիւ
նիւ:

Ա իգիմ, կէրլի պիգ՝ հիւ պիր զարագ
ու առամվէթ նիւսթէթիլ պիր շէ.
Եւ զմաքըպ, անհագ. հալլիպիտէն
պ. հս իթմէքտէ վէ հագըլաթը
հա ի պէնան իլլէթնէ, հալլէթիմիգի
թալիպ ու թագ պիս իթմէքտէն իսէ
կիւզէլ կիւզէլ մէտն ու սէնալէթէ տա
իր շէյլէր ետգլագ իգ պալլինէ նա.
Իլ օլտա իտիք. պիգ տալա միլլէ-
թիմիգին պալլնա պիր պէլա օլ-
մագ նիւսթէթինտէ տէյլիլ. պիգ
անհագ միլլէթիմիգին իթմէքտէ
լիւս տիւրէն տիւրէլիւ միւլտէն, վէ
պիլիլիւսնէ հալլիլի տըրտըրըլը
տան, եանի մահգա խալլիլիթի-
միգտէն նաշի պէնան իլլէթնէ
յիլ.

Կիւնէլին էօնիւնէ բէրտէ շէք-
մէքլէ կիւնէլ զարաւըլը օլաւագ.
նաֆիլէ եէրտէ պիգ շէյլէր պէյ-
լէյիլ տիւրէլէք էհալլիլի տալաթ.
մագ պիգիմ իշխն տէյլի տիր.
Պու ալէմտէ տէրտիլի իգրար իթ-
մէքտէն տէրման արաւաւագ. նաւըլ
մէտն իտէլիմ քի, վէ նաւըլ ֆաւլ
ու զմէ իթմէքտէլիմ քի, տիրի տի-
րի պիր միւս օլաւագ իշխն պիգ
մէյլաւաւագը. Միլլէթիմիգ՝ ա-
լէմ պիլիլ քի, պուստան շէնտ սէ-
նէ էվլէլէ կէլինէնէ գատար շու
շիմտիթի սէֆիլ ու բէրուշան հալ-
տէ տէյլի իտի. լէմալիլի Մահ-
րուսէի Շահանէտէ հէր միլլէթին
ղըպտէտիլի թահըլթ իտէնէք կիւ
զէլ պիր հալլտէ պուսուսագ տա
իալ. պուսուս ինքեար իտէպիլէն
վար իսէ բէնա իտէրիլ տահա պիլ
էօլլէթտէն չըգրպ պէնան իթմէ
լէր քի, պարի պիլ տէ թագսի-
րաթըլըլը թանքեարմ վէ ու
մուս էհալլիլիպտէն աֆիլըգ տի-
լէնէլիմ.

Էօյլէ առամվար պիլիմ եագ.
տըլլարըլըլտան տօլաք միլլէթ
ոսիլէտէն ու թանկ պէնա իթ-
մէքտէն ճարի կէօրմէքտէ վէ պիլ

տէ պիր զարագըլլաւ եւ պիր
պէլա նագըրըլա պագ մագ տա ի
միլլէթ. պէլիլ պու տա հիւթմէթի
իստա նէվինտէն օլաւագ սահիս
օլաւու. եանի տիմէք իթմէքիլ քի,
պիլիմ հէր եաղտըլլարըլըլ սա-
տագաթ վէ էմրի պալլիլթ ին-
րաւըր նաւիհաթտան իպարէթ
օլաւ. հիւ պիր եալան վէ միւ-
պալաղալը իթմէքեար իթմէքտի.
կիմիլ հալլտէ, հալլտէն զիւրաւ
էնէֆ իտէրէք կէօրմէքտէյիլ քի,
միլլէթիմիգէ բէնպէր օլմագ վէ
իստմէթ իթմէք ինքաւընտա կէ-
զէնլէր վէ տիւնեանըն հէր թա-
րաֆընտան պահս իտուպ, իպրէթ
կէօրմէքիլ միւթալէլար իտէն-
լէր հալլտէ պու կիւն վէ պու սա-
աթա գատար հիւ պիր կիւն նէ
լիսանլարը, նէ գալլէթիլ վէ նէ
տէ ֆիլի ու ալլէթիլ իլլէ շու տիւ-
շար օլտուղուսուզ հալլթ բիւրմէ-
լալըն նէ զիւրիլի կէլմէքտէ, նէ
սէպէպիլի արաւագտա, նէ խա-
պէր վէ նէ տէ պիր նաւիհաթ
վիրմէքտէ տիրլէր.

Պիւտէն ալէյս պէլիլ շէնապը
Հաղգ պիլլէ, ճահիլլէրի թէրպիլէ
իթմէք իշխն պու շահաթլարը
վիրալիլմէքտէ տիր.

Կիւնա միլլէթիմիգ հիւ պիր զաֆ-
լէթ վէ ճիւնէթ բէնշէսինէ տիւշ-
մէքտիլին վէ հիւ պիր նաւէրտիլի
վէ նաւաւըլըլ ինքա իլլէթնէքիլին
շու շիմտիթի սէֆիլ վէ մէլմուս
հալլէ տիւշիլի տիր. Գալաւաթ
հիւ քիմուսէն օլմաքալ, անհագ
գատարի էօյլէ իթմէքտէլիլ տիր. ֆա-
ղաթ պու սահիս տէյլի տիր. պու
ալլէթնէ սէպէպիլիլ հիւ պիր շէյ
օլմագ, պիլ քէնտիլիլ քէնտի խա-
րապըլըլ շալլըլըլ, հէր նիլմէթի
վէ պէրէքթիլ ինքեար վէ բէտտ
իթմիլ, իւրա վիրէն բարմագլարը
ըլըլըլ, վէ աղըպէթքեար իս-
թիլ պալլիլիլ սաաւաթտէն սէ-
ֆալլէթ վէ մէլլէթնէ թահվիլ
իթմէքիլիլ սէպէպ օլմուշ տուր.

Սօրալըլ, էօյլէ առամվարա բէ-
նա իտէրիլ, պու ետուպ սէպիլ-
իլիլէր, պիր գալ սէնէ սէյլէթիլ-
լէրի վէ ինանտըլլարը եալալա-
րըն վէ խէնալաթլարըն հիւ պիր
սի սահիս չըգրաթ, վէ քէգալիլ
պիլիլ, էհալլիլիլ սագընտըրմա-
եա շալլըլըլըլ ֆէնալըլլարըն
հիւ պիրիլի եալան չըգրաթ, պիլ
նէ՝ եալըլըլ տրը, նէ՝ նաւիհաթ
վիրմիլլէ տիր. Սաաւագաթտան
վէ էմրի պալլիլթ իտէն ալլըլմա
մալը նաւիհաթ վիրմէթիլլէ մա-
հագու պիր կիւնաւ մը իլլէթիլիլ
տիր.

Պիլիլ իշխն մէմալիլիլ Մահ-
րուսէի Շահանէտէն պալլալ վէ
մէրհաթթըլ հագըլթիլ, Բաալիլիլ
տէն վէ տաալլէթ ու աղաւթիլ իս-
լալիլիլէն պալլալ պիր թարիլի
սաաւաթ ու իւրալիլ եօգ տուր
տիրմէթիլլէ իւթալ մը իլլէթիլիլ
տիր. Պիլ տէրիլ քի, հալա, հա-

լա, հալա, հալա պու կիւն վէ
պու տագըլլալա գատար հէր
սէյլէթիլիլիլ հագըլընտա իտտա
իտէրէք սէպաթ վէ մէթանէթ
իւրէ իթմիլար իտէրիլ. էմա
ճահիլլէրմիլ պուսու գալալ իթ-
մէլլէր իմիլ վէ պիլլէթ տիւշ
մանը նագըրըլա պագալար ի-
միլ, քէնտիլլէր Ալլաւաւա աղըլ
վէ ֆիլիլ իհաւն պուսուսալըն
թէմէնիլ իտէրիլ.

ԹԻՎ ՃԻՂՈՎ

Բէրպէլա սանհաղը մուհաւաթ-
նիլիլիլէ. Բէր սանհաղը մուհա-
ւաթնիլիլ Հասանէ Էնվէրէթ. Ա.
սիւ սանհաղը մուհաւաթնիլիլիլ
Բէրպէլա սանհաղը մուհաւաթնիլիլ.
Եսի Օսման Նիւզնէթէթ. Եթ. թալլին
պուսուսալ տուր.

Էրքեանը Հարպիլիլ ումուսիլիլ
տալիլիլիլ Յնիւ շիւպէսինէ մէ-
մուք էրքեանը մէլլէթնէ պիլա-
լըլարընտան իլլ. Իպրահիմ պէ-
լիլ, գալմագալըլ բիւթպէսի
թէվիլիլիլ Ատանա բէտիլիլ Բէր-
գալը Էրքեանը Հարպիլիլ բիւթ-
սէթիլիլ ինքալ մէմուրիլիլիլ.

Խալլիլիլ իսաւաթ Շահանէ տա-
վա վէլիլիլ իլլէ էվալը Հիւսանու
Էնիլ շիւպէ միւսիլիլ մուսալիլիլ
իլլ. Ճէմալ պէլ իլլէ Սէրալը Հիւ-
սանուր Միւլիլիլիլ հալլալ
անպարըլ պալլ քէլաթիլիլ Հաւաթ
էթիլիլ թէրֆիլիլ սընթիլ Եսիլիլ,
Շուրաթ տէվիլ Մալիլիլ տալիլիլ
իթիլիլ սընթիլ միւլալիլիլիլիլ
իլլ. Ալիլ վէ Մահաթէթիլ թէվիլիլ
միւլալիլիլիլիլիլ Բէմալլէտտիլ
պէլլէրէ սալիլիլ թիւթպէլիլիլ
թէվիլիլ պուսուսալ տուր.

ՆԸՇԱՆ

Մուհաթթմաթ տալիլիլիլ մէ-
մուր ֆէրիլ սաաւ. Ճէվաթ բա-
լա հագըլթիլիլիլ թէպտիլիլ Էնիլ
Մէհաթիլ, Թիւրաթթիլ վէ Նաֆիլիլիլ-
գալթիլիլ ճէլիլիլ մուհաւաթնիլիլ
ալիլիլ. Մուսաթալ պէլ էթ.
հագըլթիլիլիլ Պնիլ, վէ Ջաաթ
Պանգալը մուհաւաթնիլիլ սաաւ.
Նագըլիլ պէլլէրէ Յնիլ Օսմանիլիլ-
լանը գիլլալարը ինանէթ վէ իհ
սան պուսուսալ տուր.

Տիւնըլ ճուրալ կիւնիլ Սէլալ
լըլ թէվիլիլիլ Հաւաթիլիլ ճա-
միլիլիլ ֆէրա պուսուսալ տուր.
Օգոստոս 19 տա ինքա օլա-
նահաթ Ճիւլուսը Հիւսանուս Եթ-
ալ մաթսուսալ նաա Գահիլիլիլ շէն-
լիլլէր ինքալ իշխն լագըլ վէ.

լէն աղլէնիլ թէտարիլիլ զըլլըն-
տա Գահիլիլիլ պիր հէնէթ թէլ-
լիլ օլուսմուշ տուր.

Օսմանը Պանգալը իշխն Ջաալ-
իլիլիլ Սիլիլիլ թէպտիլիլ տարալ
իալլմէքտէ պուսուսալ Վէ Ջըլ-
րուշըլ ու ֆագըլըլ տան պիր խալլի
մըլալարը Պանգը մէլլէթնէ կէօն-
տէրիլիլ տիր.

Ումալըլ ճիլլէթնէ կէօ-
րիլիլ միւլալիլիլ պէրթալաթ
օլմալըլ իշխն 10 տա պիր զըսմը
կիւ միւլ վէ 9 զըսմը պագըլ օլա-
րաթ Յ վէ 10 բարալըլ ու ֆագըլըլ
տարալըլ գալալալալըլալալալ.
Ջաալիլիլիլ Սիլիլիլ տարալ ա-
մէլիլիլիլ պալլալմիլ տուր.

Մէլլէթը ու ֆագըլըլը 30 պիլ
լիլալըլ օլմալըլ խալլէր վէրի-
լիլիլ.

Սմէրիլա սէֆիլիլ վէ Սիլիլ-
իլա սէֆալթիլ մաւաթալիլիլ
գալըլ էվլէլիլ կիւն Պալը Ալիլիլ
կիտէրէք. իտարիլիլ նագըլըլ տէվիլ
Թէվիլիլ քալա հագըլթիլիլիլ կէօ-
րիլիլիլիլ տիր.

Էտիլիլ վիլալիլիլիլիլիլ զա-
լիլիլ մահաւաթնիլիլ նէ գատար
օլմալըլ շիմտիլիլ քէստիլիլիլ
Եօր իսէ տէ, պուսուսալ ճիւնիլ
ֆէվլէլալալ էյիլ իմիլ. Էտիլիլ
պուսուսալ պու սէնէ կիւզէլիլիլ
վէ էյիլիլիլ ճիլլէթիլիլ հէր եէրիլ
պուսուսալ թէպալթիլ իտէնէք
պիր հալլտէ իմիլ.

Ալլընը Տարիլիլ Պէլիլիլիլ
սէր միւլիլիլիլ Հաւաթ Ահմէտ է.
ֆէնալ էվլէլիլ կիւն վէֆալթ իթ-
միլ տիր.

Բուսուսալ իմանէթիլիլ 308
սէնէսինտէ 310 սէնէսինէ գատար
թօլլանմըլ օլան էվալըլ. ֆէնէր
Պաղլէսինտէ մէմուրալ մուսաթ-
նէնէսինտէ եագըլըլ տուր.

Բուսալ իմքալթիլ վէ իմքե-
րաթիլիլ հագըլթիլիլ իլա-
լիլ պիլիլիլ մաթսուս օլան Սիլիլ-
տարալ վարըլ էվլէլիլ բէնշէն-
պիլ կիւնիլ իմանմըլա վալըլ օ-
լալալ, Սալը Բագալը էօնիլիլ
տէմիր ալմըլ տուր.

Թիւրաթտան Ահմէտ Շիւքրի
էթ. նաւըլա Մալիլիլալալ կէլէն
220 քիւսալ ֆիլըլ եաղըլ գալըլ-
լըլ օլալալ ենմէլ պիր հալլտէ օլ-
տուղալ ալալըլըլ, վէ ինագալ ի-
տէն մաւաթիլ ինքա օլուսմուշ
տուր.

Տէրաւաթնիլ կէթիլիլ 30
ֆըլըլ սուսալ եաղըլըլ տալիլ բա-
մուգ եաղըլ իլլէ գալըլըլ օլալըլ
հէլիլիլ թէֆիլիլիլ թըպպիլիլ-
նէ տալիլ օլաւաթալ ալալալըլըլ
վէ ինագալ իտէն մուսալիլիլ գա-
նուսիլիլ տէրալթիլ ինքա պու-
սուսալ տուր.

ՐԵՍՄԻ

Էսկի Օսմանը մէսքիւքեաթըն տան օրուայ, գիշեր իշին գա տընարըն գուլանտըգլարը ալ- թուլարըն պիր գըսմը էճնէպի մէմալիքնտէ թագլիտէն վէ չօգ տէֆա աեարը նագըս օլարագ Ի- մալ վէ կիզիճէ իտխալ օլունարագ էհայինին գարարա ուղղատըլմա- սըլլա պու գարարըն գալարըլ մասը իշին էլէէվմըրացատա պու- լունան ալթուս մէսքիւքեաթըն Եա հանէ կիպի 916 վէ 66 ալարընտա օլմագ վէ միւլթէլիֆ չէքլ, բէսմ վէ գըլմէթտէ տիկէր նէվլէրի տա- խի բէլտէրբէյ եարըլմագ իւզըէ Օսմանը լիբասը 100 զըշ իթիպա րըլլա չիմտիլք 100.50 վէ 25 զըշ լրգ 3 նէվինին մէսքիւքեաթըն Եահանէ իտարէսինտէ տարպ վէ իմալի, վէ էմնիլէթ մանտըլը վա- սըլթասըլլա էհայինէ պթըլմասը պա իրատէի Օէնիէէ ճէնայը իի- լաֆէթընհայի գարարալտըլըլմը տըր Մէգըրըլ ալթունլար 1000տէ և միւլպատէի նիգամիէյի հայիգ օլմագ չարթըլլա 100 զըլ լըլը 2 տիրհէմ ալթիգ 3 գրաթ, վէ 50 զըշ լըլը 1 տիրհէմ ալթիգ 1 պու- չուգ գրաթ, վէ 25 զըշ լըլը եա րըմ տիրհէմ 3 բուպ գրաթ ա- ղըլլըլգ իւզըրինէ թէրթիպ իտիլ- միշ տըր, իշպու ալթունլարըն պիր երեզիւնին օրթասը լիզըէ նա- սըլհու տարէպէ ֆի Գօնսթմանթի նիլէ իպարէսի, վէ ձիւլուսը Հիւ- մալուսը հագըէթը Բատիլահի թա րիլը մէպուսը, վէ էթըրաթը լիս Սուլթան էլ Ղազի Լպտիւլ իտն տամէ մէլէքուսը ճիւլիէ միւ- նիֆէսիլլէ թէգըն օլունմուշ տըր Տիկէր երեզիւնին օրթասը տախի Խուղըրի Ղազար Հիւմանուն վէ թարիլը տարպ վէ էլ Ղազի իւ- վանը ճէլիլլիլլէ վէ պունուն էթ- րաթընտա տախի լիլ միւլթէնէ- տին պի թէվիթիգ աթ իւլ Բապպա նիլէ Միւլք իտ Տէվլէթ իւլ Օս- մանիլէ իպարէսի եազըլը տըր, Հէր գիլնէթ ալթունունըն մագ- թու ֆիեաթը «տարէպէ ֆի» ի- պարէսինտէի «ֆի» քէլիմէսինին իշինէ իշարէթ օլունմուշ տուր Պու ալթունլարը պիր եէրէ թագ մագ իշին իւզըրէրինէ տէլիք ալըլմագ իսթէնիլի իսէ, բասթ կէլէն եէ րինտէն տէլինիպ չէքլ ու ինթի- գամը պօզըլլմագ իշին թուղ- րաի Հիւմալունըն իսթ թարաթը նա «Յ» բագգամը գօնուլտուլու, վէ ալթունլարըն օրալարընտան տէլինիլէսի լագըմ կէլտիկի իլան օլուսըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

1866 սէնէսինտէն 1867 սէնէսի- նէ գաատար իտարէսինի աւկալի տնօրէնիք սըֆաթըլլա տէրիւհտէ իտուպ անճագ 7 ալ իտարէ իթ- տիքտէն սօնրա իսթիֆանէ վէճ- պուք օլտուլըլը ֆիլիշ նամխաս- թալաւնէթիգ իտարէսի վագթիտէ պէօնիւք թէէսիթ հասըլ իտուպ, վէ թարիլսէ պիթթապի պիր մէվ իշը թագթմուշ օլունուլտան, վէ նասըլ քի Քէլիեան Բիւզանդ էֆ- Եէ 1887 սէնէսինտէ գալմէ ալ- տըրըլան Ս. Փըկիշ Պատմութիւնը նամ թարիլտէ կէօրիւլիւշ տիւլ- վէ հիշ չիւպէէ ճաիգ տէյիլ տիր քի, մէգըրըլ թարիլի չիմտիլէրտէ կէլիշ օգուեան վէ միւլթալէս ի-

տէն բէք նատիր իսէ տէ, չօգ աա իհթիմալտէն տիր քի, պիր կիւն միլլէթիմիգ թարիլի մէտէնիէթ տէ էլվիթէճէք գաատար քէսպը թէրագգը իթտիկինտէ պիւեիւք պիր էհէմմիէթ քէսպ իտէճէք տիր:

Կէրէլի պիդիմ 7 ալ իտարէմիգէ լագըմ կէլէն մալիւմաթլարըն էք- սէրիսի Մանգուլէթիմիգտէ օ գունմագտա իսէ տէ, չու ալթի- տէքի ալնէն նագլ իթտիկիմիգ պիր բարչա պիդիմ իշին բէք էհէմմի- յէթիլ օլտուլտան, մէգըրըլ քէլիեան էֆ-նին Պատմութիւնըն- տան ալարագ պէեան իյլէմիշիգ տիր:

Հիւանդանցի ալն ժամանակի ներքին Տնօրէն Տօգթօր Կ. Գա- լուստեան, ի պատասխան ինչ ինչ հարցմանց, հեղինակին ուղղած է հետեւեալ տողերը, զորս արժան կը համարենք անցունել ալս պատ- մական դէպքի արձանագրութեան մէջ:

«Այն օրը (փետր. և, 1868) Պատ- րիարքական Փոխանորդ Հայրը, Բա- րունակ պէյ, Տօգթօր Ռաֆայէլեան և Պատրիարքարանի բարապաններ կառքերով Հիւանդանց գալով (որ ատեն փանոսեան էֆեն հան էր) ամէն բան իրենց յանձնելու համար մեզի գիր մը ցցուցին կա- նոնաւորապէս պատրաստեալ և Վարդաթեան կողմէն ստորագրե- լալ և կնքեալ որուն մէջ իրենց հրահանգները եւս կային:

«Մենք պատուով առաջնորդե- ցինք զիրենց հիւրանոցը, Գիրը կարդալով իրենց նպատակը ծա- նուցին, Մենք տեսնելը և ուրիշ պաշտօնեայնէրը ներկայացնելով Հիւանդանոցը անոնց յանձնուիլը բացատրեցինք, Եւ անոնք գործի սկսան աշպէս: — հրամայեցին պաշտօնէից որ քալել կրցող պա- տըպարեալները և ծնողք ունե- ցող տղայն իրենց ներկայութեան ներքին չուտով, Բերուածները մի առ մի հարցաքննելով Հիւան- դանոցէն իսկոյն հանեցին գաննը որ յարմար կարծեցին, ուրիշները նորէն իրենց տեղերը դարձուցին, Եւ նոյն օրը ուրիշ նոր Տեսուչ մի ընտրեցին, ու բոլոր Հիւանդանոցը անոր յանձնեցին, Յետոյ տեսանք որ Ընդհանուր Տնօրէն կարգ եր են Ուղաթն Մկրտիչ էֆեն, որ նոր իա- նի Հիւանդանոցի սենեակները կը գործէր նոյն օրերը, Հիւանդան Թարգիսն եւս վերստին ի պաշտօն կոչեր էին: Մի քանի օրէն Հիւան- դանոցի ներքին Տեսուչը դարձ- ան փոխեցին, և անուանեցին ըզ- նան Գալիֆալեան:

«Վերոյիշեալ էֆենտիները հիւ- րանոցին մէջ հարցաքննելով պա- տըպարեալները զատելու միջոց- նուն, եւ և փանոսեան էֆ. դուրս ներս կը շլէինք՝ յատկաւ ողբն ու լըցը տեսնելով, առանց եր- բէք անոնց արարքին միջամտելու: «Մեզի համար քանի մը գործ կար ընելու, զոր փանոսեան էֆեն ինձ յանձնած էր: Մին սա էր: Ըստ մեր նոր ներքին կանոնադ- րութեան Հիւանդանոցի բոլոր ինչ քը մի առ մի թուելով և արձա- նագրելով նոր Հոգաբարձութեան թողուլ, Պատրիարքարանէն զըր- կուած պաշտօնէի յանձնելով Պատ- րիարքարանն ալս բան ուշացուց, բայց վերջապէս Գալուստ Պա-

տուելին և մի ուրիշը զգուելով քանի մի օր աշխատեցանք յանձ- նեցինք: Երկու օրինակ շինեցինք ցանկը: Մին եւս ստորագրելով ա- նոնց յանձնեցի, և միւսն անոնք ստորագրելով ինձ յանձնեցին: Նա եւս բարւոք ներքին մատակարա- րութեան համար Վարդաթեանը չնորհակալութեան և վկայութեան գիր մը ստորագրեց որ ժանոսեան էֆ. ի քօլն է:

«Մի քանի շաբաթ բնաւ բժիշկ չեկաւ այցելելու: Փէլտիմալեան Տօքթօրին և ուրիշներուն առա- ջարկեցին, յանձնառաւ եղող չե- ղաւ: Ինչպէս որ յիշեալ տօգթօրն և Ուղաթն էֆենտին գիրտեն Ս. յս միջոցիս ձգել և փախչիս անդը- թութիւն պիտի լինէր, ուստի մին- չեւ Տօքթ. Մատթէոսեանին գալը սպասեցի: Նա գալուն պէս, նոյն կամ յետագայ օրը Ռեբա տունս դալձայ:

ՏՕԳԴ. Կ. ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ
Հոկտ. 14, 1887
Իսկիւստար

Պիր վագթման պէրու միլլէթի- միգ կալէթալարընտա «Առուսա լուծութիւն» հագգընտա պիր մէ- սէլէտէն պահս իտիլմէքտէ տիր, Մէգըրըլ մէսէլէ հագգընտա հէր էլինէ գալմ ալան պիր չէյ սէոյ լէմէէ գալլըլտըլընտան, վէ սաիր հէր իշլէրիմիգտէ կէօրիւլտիւկիւ կիպի պունտա տախի հէր չարբըգ- լըգ ճաիգ կէօրիւլտիւկիւտէն, կէրէք տղայական վէ կէրէք պա- ռաւական բէք չօգ չէլլէր օգ ուն- մուշ տուր:

Պիգ դաթէն միլլէթիմիգին հէր հայինտէ չարբըգը կէօրէրէք էսէֆ իթմէքտէ օլունուլտան, մէգըրըլ մէսէլէտէ տաիր չիմտիէէ գատար հիշ պիր չէյ եագմալըլը տըր, Հայպուքի պու տէֆա «Ճէ- րիտէի Եարգիլէ» նին 3970 նիւմէ- րօլու նիւսիլտիւտէն Վէլեղարաւոր- ներէ մէկը՝ իմպար, յա պիգէէ զա- հէթլէ չալեանը թահսին պիր պահս կէօրիւլտիւկիւտէն, ալնէն տէր ճիւր միւլթիտ կէօրմիլիւգ տիւր:

Ս. Մ. ՈՒՍԱԼՈՒՍԻԹԻԻՆ
ԵՆԻ
ԿՐՈՆ. ԺՈՂՈՎՈՑ ԻՐՈՒՍՈՒԹԻԻՆԸ

Կրօն. Ժողովը՝ ազգիս Հայրա- պետին խնդր սորվեցնելու ելեր է, պէտք է որ մէկ քանի եպիսկո- պոսներէ, վարդապետներէ ու քահանայներէ բաղկացեալ ժողով մը, եկեղեցական բարձրագոյն ա- տիճանին վրայ գտնուող հայրա- պետին դաս տալու ելլէ, Պատ- րիարքարանի տնօրէններէն մինչեւ Լուսաւորչի աթոռը եղած տուր- բերութիւնը չեն զգար մեր եկե- ղեցական հայրերը, Կրօն. Ժողովոյ անդամք չեն գիտեր որ Ս. Հայ- րապետը ամուսնացեալ եկեղեցա- կան վիճակէ եկած ըլլալով, ըն- տանեկան վիճակին ամէն պարտ- գալները գիտէ և հետեւաբար իր ձայնը աւելի կիւռ ունի:

Ս. յս և անոնց նման ուրիշ խել մը առաւրկութեամբ լեցուն զը- րուածներ կերելին ժամանակէ մը ի վեր «Բիւզանդիոնի» մէջ, և վեր- չերս Կրօն. Ժողովոյ կողմէն Ս. Հայրապետին ուղղելի գրութեան մը առթիւ այդ տեսութիւնը ա- լելի ուժեղութեամբ մէջտեղ կը

նետուին, մինչեւ իսկ անցեալ շա- բաթ օրուան «Բիւզանդիոնի» մէջ վերջնագրի ձեւով և իմաստով կաղ- դարարութի թէ, մինչեւ յառաջի- կայ ուրբաթ թէէ որ և հերքում չը տրուի ուղղելի գրութեան մը համար, շաբաթ օր ալլեւս «ամե- նայն ինչ կատարեալ է» և «Բիւ- զանդիոնի» խմբագրութիւնը Կրօն. Ժողովոյ չափը պիտի ճանչցնէ:

Չենք գիտեր թէ ինչ պիտի գը- րուի ժողովոյն այդ որոշման դէմ: Բայց բնաւ տարակոյս չունինք թէ անգամ մ'ալ պիտի յեղյեղուին յօդուածիս սկիզբը յիշուած և ալլ եւս ողորական բանաձեւ դարձած այն խել մը առաւրկու- թիւնները, որոնք ձիւնագնդակի մը նման իրենց վրայ թաւալելով թաւալելով անհպին զանգուած մը ձեւացուցին, բայց այդ անհպին կարծուած ձիւնագնդակները, ոչ թեթեւ ճնշման և ոչ արեգական ճառագայթի մը կընան դիմանալ, Գանք խնդրոյն:

Նախ և առաջ պէտք է ըսել թէ՝ «Բիւզանդիոնի» յուղած իրաւա- տութեան խնդրը՝ Ս. Հայրապետը շատ աւելի ճշդիւ կ'մտնէ՝ քան թէ նոյն ինքն թերթին խմբագ- րութիւնը. Ն. Ս. Օժուլթիւնը կը հարցնէ թէ այս կամ այն ամուս- նական խնդրոյ առթիւ ինչ է ժո- ղովոյն կարծիքը և որոշումը, և ժողովը այդ մասին իր կարծիքը տուած պահուն՝ դիտելի կուտայ թէ ժամանակէ մը ի վեր ամուս- նալուծութեանց դիմումներ և ա- ռաւորներ կը յաճախեն, և այս վիճակը Ն. Ս. Օժուլթեան ուշադ- րութեան կը յանձնէ. ասի Կրօն. Ժողովոյ պարտքն է իրեւ թուր- քիոյ Հայոց ամուսնական և բարո- յական վիճակին վերին հսկողը և պատասխանատուն, և ասոր դար- մալը խորհին կամ ոչ՝ Ս. Կաթո- ղիկոսին անկ է, Բայց այսպիսի կարգադրութիւն մը ինչո՞ւն այն- չափ շիջեցուն կը դալ ուսանց, ո- րովհետեւ իրենց ալ կերպով մը կամարաստանին այդ գեկուցմամբ, և ստուգիւ երեւան ելլէ թէ գոր- ծը իրենց կարծել տուածին պէս չէ, և թէ ամուսնալուծութեան հօդը որ մեր ընտանեկան կեան- քին վրայէն վիշել սկսած է՝ կեան- սարար չէ, ինչպէս կուզեն ներ- կայացնել, ալ խորշակ մը սը կը ցամքեցնէ ու կը շարնէ նորաժիլ բոյսերը, և երեւմե այնքան ուժ- գնութիւն կստանայ որ հաստաը: մատ ծառերն ալ կը տապալէ: «Բիւզանդիոն» և իր համախոհնե- րը անյուշտ չէին պատեր սր այս- քան տխուր յայտնութիւն մը պաշ- տօնական կերպով ըլլալ, և ասոր համար այդ որոշման չուլջը այն- քան յուզում և աղմուկ կը հա- նեն, բայց Կրօն. Ժողովը (ըստ օ- րինի իրեւ պատասխանատու մեր ընտանեկան և բարոյական վիճա- կին) իր իրաւասութեան շրջանա- կին մէջն է և իր պարտքն է որ կը կատարէ:

Ուրիշ պարագայ մ'ալ կայ որ ալպախի դիմում մը պարտաւո- րիչ կընէ, Վերջերս լրագրաց մէջ և ի մասնաւոր «Բիւզանդիոնի» մէջ ամուսնալուծութեան պէտքը փառ- տաբանող յօդուածներէ քաջալե- րուած միամիտներ՝ Պօլսէն և ա- ռաւելապէս գաւառներէն՝ կը դի- մեն Կրօն. Ժողովոյ (ինչպէս լրագ-

Պիգմարգ տախիէն պու կիպի մուվաֆֆադը յետեւեցին նախ օր-տուղու հայտն խարիճէն թուծ տուղու մէջէքտէ երեւ տեւամ իտերէք, Ավսթրիա, Սագսոնիա վէ վիւթմապուրկըն թէոյհաթտա պուլունմալարընտան աօլալը բո-թէսթօլարը եագտըրմագտան կէ-րի տուրմազ, Յունիս ալը օրթա-լարընա գատար, Պիգմարգ պէօ-եիւք տեւիէթլէրէ կէօնտէրտիկի ռօթա վէ թահրիւթըն ումուսի-եիւթլէրէ հագրլանալաղ տա օլան հարպըն մէսուլիեթիւնի տիկէրլէ-րինին իւզէրլէրինէ աթմագ իշիւն ֆէվզէլատէ պիր իշիւզարընգ, ումուլմազ պիր տիրաեթ կէօն-թէրիր, Պու գարկալալընտա Պիգ-մարգ ծիրանաեթ տա կէօգտէն տուր թուծաեարադ հիւքի մէ-թի մէգթիւրէ իլէ խաֆի մուխա պէրաթա պալար, հաթթա իւ-շիւնհիւ Նաթօլէօն՝ Բէն հէվալի-սինտէ գագանաեթը եերլէրէ մօհ սուպէն պիր թագըմ արադի վատ լտէր:

Նիհաեթթ Ավսթրիանըն Շլէգ-վիկտէքի մէսաֆիին թէէմին ի տէն Կալթէյն ահտնամէսի տհ-քեաթը՝ Հօլլանդիս Բրուսիա առ-քէրինին խախալիլէ իխալ իտի-միշ տիր, Ավսթրիա հիւքիւթի-Պէրլինտէքի սէֆիրի գօնթ Մէնն աօրթըն թէպիլպաթը՝ վէ Տիէթ մէհրիսին բօթթէսթօլարընա պու հարաքէթի հէր նէ գատար իտի-րազ իթմիշտէ տէ, էթրաֆթ քեա միլէն եօգլաեարազ էմիլիեթի թամմ քեապ իթմիշ օլան Պիգմարգ պու իտիւթաթա գուլադ աամա մըշ տըր, Յունիս ԱՅտէ Ավսթրիա սէֆիրինէ բասաթթթթթթթթ վէր տիրմիշ, վէ Բրուսիա աքթէրինին հանսվը, Հէս, Սագսոնիա տու խուլի իշիւն էթր վիրմիշ տիր, Ա-քէրի հարաքեաթըն նէ գատար ազ գէմանտա Սատօֆա մուհարէ պէսիլէ խիթամ պուլտուղու վէ Ավսթրիանըն նէ սուրէթլէ Պիգ-մարգըն էլինէ կէշտիկի մալիւմ տիւր:

Պիգմարգըն աալը իշիկի գարընը պու գէման պալար, միւշարիլէյհ պուլտան սօնրա զայրէթինին նէ թիճէսին թէմալըյա էլտէ իթ-մէք իշիւն հազիգաթէն ագըլա-րա հարթթ վիրիճի ֆէվզէլատէ շէյլէր կէօթթէրմիշ տիր, Յունիսին 26սպըրկտա Ավսթրիա իլէ մու-գատտէմաթը սուլհիէյի իմգա ի տէր, Միւշարէլէյհ պու էսնատէ պիր կիւն էվվէլ դաեթթ միւտհիշ կէօրիւլէն պիր խաաթի եէէսին սօն տէրքէլէրինէ էնտիրմէք իշիւն պին տիւրլիւ հիլլէ թէրթիպ իթ-մէքլէ պէրապէր, մալլուպ օլան պիր տէվիէթտէն նէ գատար մէ-նաֆի էլտէ իթմէք միւթթին իսէ, ճիւլէսին իսթիհաալ իլլէմիշ տիր, Ավսթրիանըն էն պէօեիւք սիեէ-թի շէրմանին հէեթթ իթթիհա-տիեէսինտէն տըշարը չըգմաթը օլ-մուշ տուր քի, պու հէյէթ քիւլ իլէն զայիպին էլինտէ գալմըշ տըր, Պու գէմանտան իթիպարէն Բը-րուսիանըն տախիլինտէ նիմ միւ-թագիլ հալտէ պուլունան պիր չօգ վիլաեաթ, տուգալըյալ վէ գրալլըք բարչալարըն հէման զայի-պին էլինէ կէշէր, սէրպէսթ Յը-րանք ֆօրթ չէհրինէ միլթէադը-

պէն Բրուսիա աքթէրի տախիլ օ-լուր, Հանսվըա արադիսի պէլ ի-տիլիթ (եութուլուր) պիթթապի սէպէպի հարպ օլան Շլէգվիկ վէ Հօլլանդիս եուգալըլարըն տա Բը-րուսիաեա պիլլէյի, Պուլունա պէրապէր Բրուսիաեա աթթթա բարչա բարչա ահրան պու արա-դինին հուտուալ անճագ պիր սէ-նէ սօնրա Բիէլտէ րէսիլէն նէյր օ-լունապիլմիշ տիր, Յունիս սօնրա-րընտա վէ Բրուսիանըն էն իգթի տարըն տէվիէթտէ՝ Յրանա հիւ-քիւթթի Պիգմարգա էսկի վատ-լարընը տէրթաթըն իթթիթթէք իսթէր իսէ տէ, օնլար արթըք Պիգմարգ իշիւն ունուտուլմուշ պիր վագաա հիւքիւթիւնի ալմը պու-լունուր:

1867 սէնէսինտէ՝ Ալէմանիա չը-մալի հէեթթի միւթթահրտէսի վիւհուտէ կէթիլիլէրէք, պու հէ-եթթ տախիլինտէ պուլունան պէօ-եիւք քիւշիւք հիւքիւթթլէրտէն պիր պօննէյի ֆէտէրալ մէհրիսի թէշքիլ օլունուր, վէ պու հէյէթ-թին իտաթէս Բրուսիա գրալլէնա վէրիլիթ, Պու մէսիլէտէն սօնրա Յրանա վէ Բրուսիա արաթընտ քի Լիւքսեմպուրկ իսթիպաթը գու հօր իտէր, 1867 մայիսինտէ Պիգ-մարգ Հօլանդիս հիւքիւթթլէրին մուվաֆֆադաթըյա Լիւքսեմպուրկ էեալէթթինին Յրանաեա թէրթինէ գաթիլէն մանի օլուր, պուլունա պէրապէր պուլունտան պէօյլէ Լիւք-սէնպուրկուին հէեթթը միւթթա հրտէտէն խարիճ օլունուրտա տա-խիլին իտէր, Լիւքսեմպուրկուտ քի իսթիհաթաթթըն թախիլիլէ արադիլ մէգթիլէրին պիթթաթթ-լըլըլը թէէմին իշիւն պիր չօգ գայրէթ սարֆ խաիլէքլէ պէրա պէր Յրանա վէ Բրուսիա պէյ Նինտէ պիր մուհարէպէ վուգուր գօրգուտու կիւնտէն կիւնէ արթ-տը, Հէր իթի տէվիէթ սուլհ ու միւտալէմէթ թարաֆտարը օլտըք-լարընը իլան իթմէքլէ պէրապէր, եէկտիկէրինին թէտարիքաթը հարպիեթինէ իթիթագա պալար լար, Պու մուհարէպէ էսնաթընտ պիլլէ Պիգմարգ Բրուսիաեա պէօ-եիւթթմէքտէն վագ կէշմէյի, վէ օ վագթա գատար հէեթթը միւթ թահրտէ խարիճիտէ գալան հիւ-քիւթթաթըն ճէնուպիլէյի՝ հիշ օլ-մագաա Ալէմանիան թիճաթթի ռուսիկէեթինէ իշիլիլէք իթթիթ-մէք իշիւն չալմըշ տըր, Պիգմարգ սեպտեմբերտէ Յրանա սէֆիրի Մ. տը Մուլիէնին պիր նօթաթը-նա ճէվապէն եագտըլը պիր թահ-րիւթըն ումուսիեթտէ, Բրուսիա նըն տախիլէն թէվսիլ մէմալիթտէ քի հազգը զայրը գապիլը ինքեար պուլունտուղունու իլան իտէր, Հէ-եթթը միւթթահրտէի չըմալիեթ պու սըրաաա բրէն Պիգմարգ տան հիշ պիր մուսվէնէթինի տիրիդ իթմէքլէ Էգիւլմէ սէվահիլին միւ-տաֆէաթը վէ պահրիեթինին թագ-վիեթի իշիւն 40 միլեօն ֆրանգ-լըք թախիլաթ վէրիլ:

(Տէվաթի)

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍԿԵՐ

ԵՐ

ՕԳՏԱԿԱՐ ՄՏԱՅՈՒԹԻԻՆՆԵՐ

Բաւալան է որ խղճմանքդ պարտքերուդ մէջ մաքուր ըլլայ:

մտածուեքք և խորհուրդներդ բարի ըլլան և գործերդ առաքինի ալ անկէց յետոյ դուն գրեց ա-ւելի երջանիկ կրնաս սեպել քան աշխարհիս մեծ թագաւորները:

—Խոհեմութեան յատուկ է այս բանը, որ մարդս ջանայ մարդ-կանց սիրտը շահել իրեն քաշել, և իր պէտքերուն համար ըստ ժա-մանակին գործածել:

—Բազդը յատ առատաձեռնու-թեամբ երբեմն հատուցումը կը-նէ՝ համարութեամբ իրեն սպա-սող մարդկանց:

—Թէ որ ձեռք գարկած գործքդ կուգես դուրս հանել, պէտք է որ մինակ բանականութիւնն ու խել-քը վերալացու ըլլան քու ամէն գործողութեանդ մէջ:

—Նախագգ ուշաթիւնն ու հե-ռատեսութիւնը՝ խոհեմութեան աջ կողմի աչքն է:

—Մարդ ճանչնալու բուն աղէկ ճանքան այն է որ, նայիս դիտես նախ իրեց բնական խառնուածքը և երկրորդ իրեց դիտաւորութիւ-նը, վախճանը: Առաջինովը կը ճանչնան անոնք քր լուրք են, իսկ երկրորդովը կրնաս խելք բա-նեցնել անոնց վրայ, որոնք իմաս տուն են:

—Բանն է դատաւոր մտաց, այ օինքն խօսիլը սրտին թարգմանն է, մարդուս սրտին ինչ ըլլալը կի մացընէ:

—Ինչպէս որ միջերը և իշխան-ները կերպ մը ունին ախարհք կառավարելու, այսպէս ալ անոնց աչքը մտնող և սիրելի եղողը պէտք է որ իրեն կողմանէ ինքն ալ կերպ մը ունենայ՝ մեծերը կառավարե-լու:

—Ով որ հասարակաց հաճը և բարին կը ջանայ առաջացնելու՝ ալալիտին միշտ մեծ է:

—Նայէ որ միշտ պատրաստ ըլ-լաս քու կողմանդ՝ համար տալ բոլոր գործառնութեանդ՝ երբ քեզմէ ուղեն. վասն զի ցած և խառնած ոսկիի նման է այն մար-դը, որ փորձաքարէն վախ ունի:

—Որչափ աւելի սիրելի ըլլաս և մեծերուն աչքը մտնաս՝ ալալափ ալ աւելի նայէ որ անուշ ըլլայ բարքդ ամենուն հետ, և ալալափ վարմունք մը ունենաս, որ դիւրաւ քեզի մօտենան ու գողնեցը:

—Մարդուս իր մեծաւորաց հը-նազանդիլը պարտք է, իր հաւա-սարներուն խոնարհիլը՝ մարդավա-րութիւն է, իսկ իրմէ վարիննե-րուն՝ ազնուականութիւն:

—Բազդը մարդուս մեծութիւնը կրնայ սկզբնաւորել, բայց անոր առաջ տանողն ու շարունակողը առաքինութիւնն է:

—Ձգոյշ կեցիլ. յաջողութեանդ ժամանակ ամենեւին չընես ալալի սի բան մը, որ վելլը ձախորդու-թեանդ ժամանակ քեզի ցաւ և ապալաւ կրնայ բերել:

—Միշտ այս միտքդ հաստատուն դիր և հաւատա՝ որ դու յաջողու-թեանդ և մեծութեանդ գեղեցիկ մասը բարի ըլլալ և բարի սիրտ ունենալն է:

—Ինչ գեղեցիկ բան է, երբոր կը տեսնես մարդ մը՝ պատուոյ և փառաց մէջ և միանգամայն զար-դարուած առաքինութեամբ:

—Այնպէս չարժէ, այնպէս վա-րուէ, որ ու իցէ վիճակ մը ալ

քեզ չի կարենայ յանկարծակի բե-րել, ալալալել և խռովել, ան ա-տեն հանգիստ կլլաս ամէն վիճա-կի մէջ:

—Ձախորդութիւնները ի սկզբան միշտ կը շարչարեն. բայց երբ որ կը տեսնես թէ՝ համբերութենէ դատ ուրիշ ճար չիկայ, սովորու-թիւնը զանոնք կը թեթեւցնէ և հարկը սիրա կուտայ մեզ:

—Մարդուս աւելի մեծ փառքն է ձախորդութեանց յաղթել, և երբ որ քալութեամբ սրտի կը կրէ կը համբերէ՝ ցոյց կուտայ թէ բո-լոր առաքինութեանց դու մարն ինքն ունի:

—Անպաժ գացած ձախորդու-թիւնը կամ թէ գալիքն զմեզ պէտք չէ շարչարել, հիմադուհիմա դըտ-նուած բանը միայն այս ներկայ չարն է, կարելի չէ՝ որ վայրկեան մը համբերես:

—Հալածանքն ու ձախորդու-թիւնները քաջասիրտ մարդուն ինքզինքը միշտ կը թելու փորձ մը են և սուրթ:

—Թէ որ այնչափ երջանիկ չես որչափ որ կը բաղձաս, պէտք է որ գոհ ըլլաս՝ որ այնչափ ապրջանիկ և թշուառ ալ չես՝ որչափ որ թե-րեւս արժանի էր:

—Թէպէտ եւ բոլոր կեանքեր-նիս ալ զանազան թշուառութիւն-ներով և գաւերով լեցուած ըլլայ՝ փոյթ չէ. վասն զի ժամանակաւոր և անցաւոր է այն կեանքը, և եր-ջանիկ են այն թշուառութիւնները որոնց կատարածն ու բախնութիւնն է, երջանիկ է այն ուրախութիւնն որ կատարած չուրի, և շատ աւե-րի երջանիկ է այն կատարածն որ անկատարած. յախտեականու-թեամբ կը պսակուի անմահական փառքը:

—Ձարմանալ՝ բան. ամէն մարդ-կույզ բարեկամ մը ունենալ, մէ-կուն մտքէն չանցնիր բարեկամ մը ըլլալ:

—Մարդ մը որքան ալ առաքի-նի ըլլայ ալալալալալ վրայ՝ նորէն թշնամիները պակաս չըլլար:

—Բարեկամութիւն ունենալը որ-քան որ դժուարին է՝ ալալալալ ալ դժուար է գայն հաստատուն պա-հելը. ամենէն փափուկ բանն է բա-րեկամութիւնը. ամենափոքրիկ բա-նէ մը կը ցաւի, եթէ վարդեփըն-ը չով դպչիս անոր՝ անբուժելի վէր-քեր կը բանայ, եթէ քաշուիս՝ կը վիրաւորուի. եթէ կատակաւ կը մեռնի:

Հաւաքեց Ռ. Ս. ՍՈՍՈՒԷԼԵԱՆ

Ս. ԵՐԵՒԱՆԻՄ:

ԹԷՊՏԻԼԻ ՄԷՔԵԱՆ

Եւհրիսիոյ է հայրի քիրաթնհա հազագաթը, վէ պիլիւթմէ Երազը տախիլիեթ վէ խարիճիէնին քեա-ֆէի էթրազը նիսալիլէնին թէտա-վիսիլէ մէհարէթի թաթմէսի միւ-սէլլէմ օլան վէ խալլի գէմանտէն պէրտէ Պաղլէ Գարուսուտա Իքի Գարուսու էնգախանէեթ միւտա-վիմ պուլունան Տօթթ. Ռաֆաէլ-եան էֆ. պու քէրթ թէտալիլա-նէսինի Գալաթաա Բէօրիւլ պա-լընտա խալլի բայա սօգաղընտա Անտոն Գօլթիտէ էֆինին Ա յօմէ-րօյու էնգախանէսինէ նազլ իլէ քէմաֆի իւս սապըք հէր կիւն սա-աթ 6տան 10 ա գատար միւրա-ճաաթ իտէն խաաթէկեանը քէմալը տիգզաթ վէ հազագաթլա մուա-նէնէ վէ թէտալիլ իթմէքտէ տիրչ